

אך למט'מונים התשמ"ו בני יצו"א
מע"כ תלמידי היקר מאד נעלה הרה"ג כו' שליט"א.

אחדשה"ט וט"ת,

בדבר אשר שאלת כדת מה לעשות בענין מאכלות אחר שנודע המכשול הגדול שמכרו חומץ יין (וויין עסיג בלע"ז) שהוא סתם יינם שנעשה בבית חרושת של עכ"ם בצרפת והי' לו הכשר שהוא כשר למהדרין מן המהדרין ותקנו באותו החומץ כמה מאכלים כגון חריין ומלפפון ומיאנעז בלע"ז, וגם לבישול עם החומץ בבית, ואם אפשר לסמוך מהיום והלאה ולקנות מאתם המכשירים והמשגיחים ומי יאמר ששאר המאכלים שאומרים שמשגיחים עליהם ג"כ אינם כהשגחה זו וגם מי יאמר שדבר זה הוא חד פעמי ולא יקרה כן למחר עם פראדאקט אחר, וישראל קדושים הם ובניהם ובנותיהם וכל משפחתם מתגאלים במאכלי איסור שהם מטמטמין את הלב ואת המח והם אוכלין אתם בשם גלאט כשר למהדרין מן המהדרין.

אהובי בני צר לי מאד על מה שראיתי ושמעתי בענין של השגחות או יותר מדיוק בלתי השגחות ורמאות הנעשה כמקצוע זה או לי אם אומר או לי אם לא אומר או לי אם אומר כי לפעמים אולי כמה עדיין לא יודעים ומוטב שיהיו שוגגים ואל יהו מזידין וגם כמה שעדיין לא נהגו כ"כ קלות והפקרות וכשישמעו מה שעושים אחרים ח"ו ממנו ילמדו וכן יעשו גם הם, או לי אם לא אומד כי שמא יחטבו הבעלי מכשירים הללו שחכמים אינם מכירים ברמאותם ובמעשיהם ויוסיפו כשע על פשעם, וגם אולי ישנם כמה מבני ישראל הקדושים החרדים לדבר ה' שישמעו האמת באופן ההשגחות עכ"פ ידקדקו ביותר ולא יקחו מכל הבא בידם וכיון שלא יודעים אוכלים מכל ונמצא ח"ו הנני בכלל שיש בידו למחות ולכן החלטתי לכתוב מקצת ממה ששמעתי וישמע חכם ויוסף לקח לברר לעצמו בבירור גמור וצדיקים ילכו בס' כי ישרים דרכי ה'.

(א) נתברר לי בעוה"ר שהרבה מהמכשירין שהקהל החרדי אוכלים מההשגחה שלהם וסומכין עליהם בכל ההשגחות, הן בכל השנה והן למאכלי פסח לענין איסור כרת ח"ו, הם סומכים על השגחות אחרות שאינם בני סמכות. והגם שכותבים ונותנים כתב הכשר על המאכלים נעשה תחת השגחתי מרישא עד גמירא, או בהשגחת וכו' וכו' וכשר אף למהדרין מן המהדרין, האמת אינו כן, שהן מעולם לא ראו היצירה של אותן מאכלים אשר נותנין עליהם ההכשר, ומעידים על עצמן שנעשה תחת השגחתם, והוא שקר ורמיה. הגם שמסתמא בשגגה הוא ולא כמזיד ח"ו.

(ב) ההכשר שהם סומכים עליו כפי מה שנתברר לי בירור גמור בלי פקפוק, רוב פעמים, אינו במציאות כלל, זאת אומרת שפשוט שהרב המכשיר אינו שולח משגיחים לעמוד בשעה שעושיין המאכלים, ולמשל אמר לי ראש מחלקת הכשרות אחד שזה דרכו לעולם בענין הכשרים שהוא או אחד משלוחיו נכנס לקאנופ. ומדבר עם המנהל או הנשיא מהקאמפ. ושואלו על המאכלים שלו והוא מסביר לו מה שהם מיצרים ואם רואה שאין בו איסור נותן לו על סמך דבריי כתב הכשר שהוא תחת השגחתו, ואין שום משגיח מאותו היום והלאה מה שיהם מיצרים אלא נותנין להם כתב הכשר והם כשרים מהיום והלאה בלי שום פקפוק למהדרין מן המהדרין ויאכלו ענוים וישבעו. ובכל שנה ושנה או פעמים בשנה הם או ששולחים לו הטשעק שלו עבור ההכשר או ששולח מי שהוא עבור הטשעק או שהולך בעצמו, רק אם אינו משלם לו אז נעשה שאלה ואם לא ישלם אז יקחו ממנו הכתב הכשר, ולכן העצה ליתן הכתב הכשר לזמן כמו לשנה ובכל שנה ושנה צריך לחדש הכתב ולכן ליכא למיחש שלא ישלם לו.

(ג) והנה גלוי וידוע לכל בר דעת ולכל מי שמעולם פתח ספר או ש"ע שאין לסמוך על זה כלל, חדא שמתחלה הוא סומך על אמירת העכ"ם ואשר פיהם דבר שוא ומי זה נתן נאמנות לעכ"ם להעיד במה שנוגע לו לסחורה, שהרי כיון שרוצה בהכשר מאכליו הרי הוא נוגע בדבר ואינו נאמן כלל. ואפילו למ"ד דמסיח לפי תמו נאמן עכ"ם עיין טו"ש"ע י"ד סי' צ"ח יטעמנו עו"כ ועיין ט"ז וש"ך שם מחלוקת הראשונים ז"ל דבשל תורה לא מהני בשום דוכתא עיין ט"ז בשם תה"ד סי' ע"ט ובביאור הגר"א י"ד הנ"ל, והאמנם אפילו נימא דבשעת מעשה נאמין לו מ"מ היאך נאמין לעכ"ם לאחר שנים וכיוצא בו ובפרט כי ידוע בהמדינה זו בכלל נהגו להחליף תוצרת שלהם בכל מיני חלופים מידי יום ביומו כדי לשנות ולהטעים המאכלים פעם בכה ופעם בכה וגם כי זה דרכם לקנות הדברים במקום שימצאו יותר זול ומה שהוא יותר בזול ולזה בכל שעה ושעה השער מתחלף פעמים הטריפות יותר זול ופעמים הכשר יותר זול.

(ד) גם נתברר לי שלפעמים יש להם משגיח לפנים כלומר שביום מעמיד משגיח בבית החרושת ובלילה הולך לביתו והפועלים עובדים בין ביום ובין בלילה, וכששאל המשגיח את הרב המכשיר על תוצרת לילה השיב לו שהוא מנסה את זה בלאבארטריא, ושוב שאל שנית המשגיח א"כ למה יש משגיח ביום והשיב באמת לא צריכא ליה גם ביום אלא שצריך משגיח לפנים ואז בא המשגיח ושאל אותי ואמרתי להזניח המקום תיכף ומיד.

(ה) שאלתי את הרב המכשיר למה אינו משיג משגיחים על המקום שמיכונים המאכלות השיב לי שאם הי' צריך להשיב משגיח בכל מקום א"א לו להחזיק יותר מג' השגחות או כיוצא בזה ולא הי' לו מזה פרנסה ושאלתינו נא אז מה ואטו אינו חש על מה שאכלו ועוד אוכלים רבבות ישראל אלפי ישראל ח"ו טריפות ח"ו ועכ"פ לאתר הפצרות וגם הבטחות מצדי להושיע לו לא הסכים בשום אופן להעמיד משגיחים תמידים על המקום שמיצרים המאכלים.

(ז) הדבר שהוא הכי נואם ונכבד בזה הוא אשר שאר רבנים מכשירים סומכים אח"כ על הכשר כזה וחותמים את שמש על מאכלים הללו שכל זה נעשה תחת השגחתם בהשגחה גמורה מרישא ועד סיפא.

(ז) והנה האיסור בזה הוא מכמה טעמים (א) שהוא שקר שבאמת מעולם לא השגיח לא הוא ולא שליחו על מאכלים אלו, וא"כ חתם על שקר ברבים ומפיצו ברבים, על דברים שלא השגיח עליהם שהם תחת השגחתו, והר"ל בכלל מעיד שקר ברבים בדיבור ובכתב שנית, שאם שואלים אותו על הטעלעפאן הוא אומר שהוא נותן השגחה ומשגיח על זה וגם בכתב ובאמת לא נותן השגחה וא"כ הר"ל מעיד שקר ופסול שוב להעיד אפילו מאכלות כשרות כדין עד שקר שאין מאמינין ליה ובפרט שנעשה כמומר לאותו דבר. (ב) שיש כאן אונאה שהרי כמה אנשים חרדים לדבר ה' שבוודאי לא יסמכו על ההכשר של הראשון שידוע להם שהוא אינו בר סמכא וגם יודעים שהתוצרת שלו וההכשר שלו הוא בלי השגחה תמידית עם משגיח ולכן אין רוצים לקנות מההכשר שלו, רק סומכין על הרב המכשיר שהוא בעיניהם ראוי לסמוך עליו שכותב שהכל נעשה תחת השגחתו שהוא המשגיח או שליחו משגיח על מאכלות אלו ובאמת הוא שקר ונמצא כאן אונאת הבריות חוץ ממה שמעיד שקר שכתבנו לעיל יש כאן אונאת הבריות. (ג) שיש כאן גזל הרבים שהרי פשוט אולי הי' יודע הלוקח הזה שהמאכל איננו בהשגחתו של רב המכשיר הזה לא הי' לוקח אותו והוא משלם כסף מלא יותר ממה שמשלם לשני בשביל הרב המכשיר השני נמצא שהוא גוזל ממון חבירו ע"י העדות שקר שלו ואונאה מוציא ממנו ממון.

וכבר אמרתי בגדולה מזה לרב שהי' נותן הכשר של פסח על חפץ שאין בו שום חשש חמץ ושאלתיו למה נותן על זה הכשר ואמר לי מה השאלה וכי יש בזה ח"ו איזה חשש של חמץ או איסור ואמרתי חשש חמץ אין כאן אבל ודאי גזל יש כאן ולא עוד גזל הרבים, ותמה על זה מאי גזל שייך והשבתי לו כיון שדבר זה אין צריך הכשר וההמון רואים שרב חשוב נתן על אחד הכשר ממילא יבינו שצריך הכשר לזה וישלמו יותר על הדבר שיש עליו הכשר ממה שאין עליו הכשר והר"ל גזל ואונאה יחדיו יהיו תמים, וגם לפעמים כשלא יהי' לו עם הכשר יהי' בלי הדבר הזה ויצטער ויגרום צער לישראל ולפעמים גם מחלוקת, והנני מעיד שזה לפני כערך שלשים שנה הי' בבית אחד מאכל דבר שנהג עלמא לאכול בלי הכשר מעולם גם ביוראפך ופה הנהיגו עליו הכשר והי' הבעל רוצה לאכול כמו שהוא בלי הכשר כמו שאכל עד עכשיו ואשתו כשראתה זה התחילה להתקוטט עמו ולבסוף נתגרשו ודבר זה עיני ראו ולא זר ואני ואתם מכירים את האיש הזה.

(ח) מסייע להפקעת שערים אשר אמרו ז"ל שהוא רשע ודרשו מקרא דזורו רשעים מרחם עיין יומא פ"ג ע"א ופרש"י זורו רשעים מרחם נעשו זרים ונתנכרו לאביהם שבשמים נפק מינה שבתאי אצר פירי להפקיע שערים ותניא (ב"ב צ.) אין אוצרין פירות בא"י וכל דבר שהוא חיי נפש לפי שמפקיעין את השערים ע"כ. והנה כמה פעמים שהי' קונה חפץ זה בזול הרבה יותר ממה שהוא משלם מפני שאינו סומך על השגחת המכשיר הראשון ולמשל פעמים מאכל נעשה בלאס אנגעליס או כיוצא בו ומובא לנוא יארק להמכשיר השני והנה חוזרין ומובילין את זה ללאס אנגעלעס או בכלל שהשגחת הרב הזה

יותר זול כידוע לענין כמה ענינים ובאמת הם כולם מרב מכשיר אחד אלא שזה השני נותן על המאכל החותם שלו ולכן צריך הלוקח לשלם כפלים על השקר שהוא משקר ומעיד לו שהוא המשגיח על המאכל ואינו אמת כי הוא באמת תחת השגחת או בלי השגחת הרב הראשון.

ועיין מס' מ"ק דף כ"ו ע"א. ת"ר היוצא בבגד קרוע לפני המת הריזה גזול את המתים ואת החיים, ופרש"י בבגד קרוע: קודם לכן גזול הכל שמרמה הכל שמרמה להן שקרע על המת. ועיין מסכת שמחות פרק ט', ורמב"ם פ"ח מה' אבל הי' ובטושו"ע י"ד סי' ש"מ ס"ג ההולך בבגד קרוע לפני המת שמראה עצמו שקרע ולא קרע הרי זה גזול את החיים ואת המתים. עכ"ל. הרי דאפילו מה שקר מראה עצמו שקרע ולא קרע שאינו עולה ממון לאחרים ולא נוגע לו, מ"מ הרי זה בכלל גזול את החיים ואת המתים, כ"ש מי שהוא באמת כותב דברי שקר שהוא משגיח תמיד וע"י זה משלמים אנשים ממון יותר ואינו אמת הרי זה ודאי גזול את הרבים לבד ממה שהוא גם גורם לאכילת מאכלות אסורות ח"ו וזה ברור.

(ט) ובה נכלל כמה פעמים צער לכל המשפחה שדרים במקום רחוק שאין שם ממאכל של הרב שהוא סומך עליו וממאכלות שתחת השגחתו ויבחר לעצמו להרעיב עצמו ובניו כדי שלא לאכול מההכשר של הרב הראשון הנ"ל שהוא אינו מוחזק בעיניו להיותו בר סמכא כי יודע בו שאינו יר"ש או שידוע שאין לו משגיחים וסומך על קולות שהוא אינו רוצה לסמוך ואלו ידע שגם המכשיר שלו נמי סומך עליו או שלא הי' אוכל כלל או שהי' אוכל גם מההכשר של השני נמצא דע"י שקרו ואונאתו גורם צער ומצער ליה לישראל וכל משפחתו.

(י) ואתן עוד דוגמא אחת רב חרדי אחד מקאלאראדא צלצל אלי באיזה שאלה וסיפר לי שהם נותנים שם השגחה על מאכל אחד הנקרא גרענאלא, בא שמה סוחר אחד שרוצה ג"כ לקנות מהמאכל הזה אבל רוצה שיתן חותם הכשר שלו על המאכלות כלומר של רב המכשיר שלו והרב הנ"ל שאל להרב המכשיר שלו שקרא אותו על הטעלעפאן איזה ברכה מברכין על המאכל הזה והשיב הרב מנוא יארק שאינו יודע מהות המאכל מה הוא ושאל לו הרב א"כ היאך מע"כ נותן השגחה על מאכל שאפילו אינו יודע מה הוא, והשיב לו הרב המכשיר שהוא נותן ההכשר על הבעל הבית ולא על הפראדאקט, זאת אומרת שהוא נותן ההכשר שמכיר את הבעה"ב שהוא אדם כשר וממילא אם הוא קונה במקום שלוקח הוא סומך עליו שהוא כשר; ועתה תלמיד החביב הגע עצמך שהרב נותן חתימתו שהכל נעשה תחת השגחתי או בהשגחת וכו' וכשר למהדרין מן המהדרין ובאמת אינו בהשגחתו כלל ואפילו אינו יודע מה וכמה פראדוקטאן לוקחים מכל מיני הכשרים או קאמפניס וחותמין שם הרב המכשיר עליהם שהוא נעשה תחת השגחתו ואנחנו סומכין עליהם.

(יא) עוד יש להעיר שהרבנים המכשירים אפילו במקום שכבר שולחים משגיח להשגיח הרבה פעמים שולחים משגיח שהוא אינו יודע ספר ואינו יודע כדת מה להשגיח עליו שפשוט אינו בקי בהלכה. ולמשל בענין החומץ יין שאנו דנין אני שאלתי אחד מן המשגיחים שלכאורה הוא מן הממונים

ושאלתיו אופן עשיית החומץ יין והסביר לי שאחר שלוקחין האלקאהאל של יין נותנין בו שמרים ושאלתיו והני שמרים ממה הם נעשים מין או תבונה והביט אלי ואמר באמת לא עלתה בלבי שגם זה נפ"מ וכן יש הרבה דברים אחרים שמשיגין אינו בקי בהלכה והוא אדם כזה אשר אף אחד מן הלוקחים לא הי' סומך על הכשרות שלו לאכול בביתו והוא הוא המשיגין אשר הרב המכשיר סומך עליו ליתן כשרות לרבבות מאחינו בני הכשרים. ובפרט בכמה פראדאקטין בלע"ז שעושים כהיום והם מערבין מכמה מינים וצריך להיות בקי ולעמוד על המשמר שלא יערבו דבר מן הדברים אשר זה דרכם בזמנים הללו שיש להם מחלקה מיוחדת לערב כל מיני מאכלים ולמכרן בין העמים וצריך לזה בקיאות יתירה וידועה בכל הענינים כמובן.

והנה אמרו ז"ל (גיטין מ"ג ע"א) דרש רבה בר רב הונא כשם שהמקדש חצי אשה אינה מקודשת כך חציה שפחה וחציה בת חורין שנתקדשה אינה מקדשת א"ל רב חסדא מי דמי וכו' הדר אוקים רבה בר רב הונא אמורא עליה ודרש (ישעי' ג') והמכשלה הזאת תחת ידיך אין אדם עומד על דברי תורה אלא א"כ נכשל בהן אע"פ שאמרו המקדש חצי אשה אינה מקודשת אבל חצי שפחה וחצי בת חורין שנתקדשה קדושה קדושין וכו' ופרש"י והמכשלה הזאת כלומר כך התחיל הדרשה מקרא כתוב והמכשלה הזאת תחת ידיך באנשי ירושלים שפסקה תורה מהם והיו שואלין לחבריהם שמלה לך קצין תהיה לנו והמכשלה הזאת תחת ידיך כלומר דברים שמכוסין כשמלה שלך הן שאתה בקי בהן אמור לנו ותהי' קצין והמכשלה הזאת דברי תורה שאין עומד על אמיתתן עד שיכשל בהן להורות טעות ויכלימוהו והוא נותן לב ומבין תחת ידיך הן אף אני נכשלתי בהוראתי וחזורני בי ע"כ.

והנה בעונ"ה נכשלנו בדברי תורה עד שיצאה ר"ל הוראה בטעות לסמוך על קנה רצוף ועל פורח באויר זה סומך על זה וזה סומך על זה עד קצה האחרון ונתברר שהוא טעות גמור ומכשל לרבים שאין כאן השגחה כלל אלא סתם פטפוטי דברים אין כאן לא דובים ולא יער, אלא סמיכה על דמיונות או על אמירת עכ"ם אשר פיהם דבר שוא ובפרט מה שנוגע להרוחת ממון להם כאשר נתברר במכתבים מן הקאמפאניס שהם בעצמם מודים שמעולם לא הי' משיגין שישגיח על המאכלים (ואיזה אינגרדיענס בלע"ז) מכניסים במאכלים לא מיניה ולא מקצתיה וגם הבעל המכשיר מודה לזה שאין לו משיגחים תמידים בבתי חרושת עכ"ם אשר מייצרים כל מיני מאכלים והכל נשען ונסמך על תוהו ונתלה על בלימה ודברתי עם בעל מכשיר גדול אחד שיעמיד משיגחים בכל מקום שיש לו השגחה והשיב לי שזה א"א בשום אופן שהוא נותן השגחות על כמה מאות בתי חרושת ומלונות וחניות ממש עד בלי מספר ואם יצטרך להכניס משיגחים בכל מקום ביום ובלילה יצטרך לכמה אלפים אנשים וזה פשוט אינו במציאות לא מצד המשיגחים שלא ימצא אנשים כאלו שילכו בכל המקומות, וגם מצד ההוצאות שיעלה הון רב, והעיקר מצד הקאמפאניס שלעולם לא יסכימו שיהיו שם וישגיחו עליהם יומם ולילה ולא יתנו להם לעשות במסחרם אלא כפי מה שיאמר להם המשיגח. ולכן אם יצטרך להעמיד בכל מקום משיגח תמיד לא יוכל ליתן הכשר ליותר משלשה

מקומות, ולכן בע"כ הוא נותן הכשר למאות מלונים וחניות ובתי חרשות הכל בכתב עליו השכיל כותב וחותם בראש ההסכם יכתבון שיעשה כזה וכזה וביום קבלת הצעק יחתמון חתימה מעליותא ונותן להעכ"ם כתב הכשר כשר למהדרין מן המהדרין, מיום קבלת טשעק זה עד יום קבלת הטשעק הבא עלינו לשנה הבא לטובה והעכ"ם מדפיס את ההכשר ומדבקו על כל המאכלים שרוצה והכל כשר וישר.

וכאן בא הרב המכשיר השני שהוא תמים דעות באמת ובתמים ואינו רוצה לסמוך על השגחת העכ"ם וגם אין בידו לילך לכל קאמפני עם משיגח שלו וגם פעמים מנסה לילך להקאמפאני ומשיבים לו שכבר יש להם הכשר מהרב המכשיר הזה ולכן אין בידם לקבל שני, ובתמימותו הוא סומך על הרב המכשיר הראשון אשר סמך על העכ"ם ועושין לו טובה בעבור התשלום שמשלם להמכשיר הראשון ומסורים להעכ"ם חתימות הכשר מהרב המכשיר התמים השני שכוונתו לש"ש והעכ"ם מדבק הכשר חדש על המאכלים בהסכמת המכשיר הראשון, וכיון שרואה רב המכשיר שלישי שכבר גם הרב המכשיר השני שהוא תמים ויר"ש נותן השגחה על המאכלים הללו א"כ פשוט שאפשר לסמוך על זה והולך ומבקש שגם לו יתנו מההכשר והעכ"ם משיב לו אם ההכשר הוא טוב לזה גם לך טוב אבל כל זה בהסכמת המכשיר הראשון וככה מוסיף אחד על השני וסומך עליו וערבך ערבא צריך והעכ"ם המיצר המאכלים עושה את שלו בלי השגחה כלל ומעשה שטן מצליחין ולאחר זמן סוף סוף נתברר שהעכ"ם לפעמים במזיד ולפעמים בלתי ידיעה ובלי כוונה אבל מחמת כי אין לו משיגח ואין לו תורה ואין לו מי שיאמר לו מה תעשה מניח במאכלים איסורים ומשם יצא העגל הזה אשר בעונ"ה רבבות מאחינו בני ישראל אכלו מאכלות איסורים. ונסלח לכל עדת בני"י כי לכל העם בשגגה.

וראה זה פלא מש"כ רבינו הח"ס שהיצה"ר מלפנים הי' מתגבר ומדבר עם כל יחיד מישראל להעבירו על דת והי' קשה לו מאד ללחום עם כלל ישראל ולכן בשנים אחרונים החכים ונפל על המצאה ולקח לעצמו ג' אנשים והניח את כל העולם כולו והם השוחטים והסופרים והחזנים, שלאכול טריפות הוא דבר בלתי אפשרי לדבר על לב איש ישראל ואפילו אנשים שהם רחוקים משמירת המצות אעפ"כ הם קונים רק כשר ומנהיגים מה שקוראים א' כשרע קעך וכיודע דכמעט 95 אחוז מאחינו בני"י אוכלים כשר ולכן התחכם השטן להכשיל את השוחט וישחט שלא כראוי וממילא יאכלו כל ישראל נבלות וטרפות וכן עם התפילין שיכשיל את הסופר ויכתוב תפילין פסולים וכן עם הש"ץ יכשיל שיהי' ש"ץ שאינו הגון ולא יתקבלו התפילות אמנם כעת נראה דפה באמריקה מתחכם והכשיל המכשיר ואחריו ממילא יכשל גם ההכשרים אשר רצו באמת להיות הכשר כשר ובהשגחה כשרה אבל כיון שהם סומכין על המכשיר הראשון והמכשיר הזה שוב כל ההכשרים הם על הבנין שאין לו יסוד נאמן וכיון דאין יסוד אין בנין וז"פ מאד.

(ב) ועל דבר שאלתך מה עצה יש ומה תיקון צריך כעת, באמת כי לפענ"ד דבר כזה א"א לומר על רגל אחת לעשות תיקון אלא הי' צריך לכנס כינוס של

רבנים חשובים ובתוכם בעלי בתים יראי ה' וכלם שאין להם נגיעה, ויתכסו עצה כדת מה לעשות להתחיל מחדש במקום שצריך להתחיל מחדש ובמקום שאפשר לחזק הסדק הישן יראו הכל וע"פ דבריהם יעשו תקנות חדשות ויקבלו משגיחים ת"ח שיודעים בטיב משא ומתן ומבינים בתהלוכות העולם ואינם נוגעים בדבר רק שיקבלו שכרם מלשכת הקהל כלומר שיבררו אותם האנשים של כינוס הנ"ל שיפקחו על כל הענינים. והמשגיחים יהיו בעלי תורה ובעלי דעת, ובעלי נסיון וכמו שצריך להיות בעל נסיון בבית חרושת לעשות המאכל וכן כל בעל מקצוע צריך להיות בעל מקצוע ובעל נסיון הכ"נ בענין משגיחים ושילך עמו לבית חרושת כמה פעמים המשגיח הראשי ויברר בעינו אם זה הוא בגדר שיכול להשגיח או לא.

וגם מזמן לזמן יעמוד המשגיח לנסיון אצל משגיח הראשי או אם יצטרך לפני ב"ד או הבעלי בתים הכל לפי צורך השעה בכדי שידע המשגיח שהוא משועבד ויש לו אחריות גמור להציבור ולהרבנים ושומר על גביו. גם צריך לתקן שלא יסמכו על הכשרים שאינם מבוררים מהם רק איש מפי איש הכשר דלא הוי טופח על מנת להטפיח כיון שיסמכו על הכשר אחד אז אין לו גבול שזה יסמוך על זה וזה יסמוך על זה וכמו שקרא עכשיו וזה הוא כבר כמה שנים שהולך באופן זה.

ומיהו כל זמן שלא יעשו ב"ד כזה ולא יבררו משגיחים כאלו רק המצב ימשיך להיות כמו שהוא, הנני מציע

א) שכל רב המכשיר או משגיח אשר נותן השגחה או הכשר על שום מאכל בעולם או שאר עניני הכשר לא יתן חתימתו רק אם הוא או שליחו ה' על המקום מתחילת עשיית עד גמר עשייתו ואם לא ה' שם רק שסומך על הכשר של רב אחר יכתוב על כתב ההכשר שהשגחתו סומכת על הכשר רב המכשיר הראשון ויכתוב שמו על המאכל או אם סומך על עוד שני יכתוב כמה שהם ע"ד שכותבים כל האינגרדיענס על המאכל מה שיש שם כן יכתבו כל המכשירים שישנם שם, ולפעמים יש במאכל אחד כמה מינים וכל מין ומין יש לו הכשר מרב מכשיר אחר יכתוב שמאכל זה יש בו מן ההכשר של שני או שלשה רבנים ויכתוב שמם ועליהם סמך בהשגחתו שנתן, ואז אין אחריות עליו אלא על מה שנתן והקונה ישפוט לעצמו אם רוצה לסמוך על ההכשר של שני הרבנים או שלשה הראשונים, או לא, ולפעמים יראה דעתו שיוכל לסמוך על אחד מן הראשונים ולא על שנים, ולפעמים אף לא על אחד. אבל לכתוב על מאכל שלא ראה מעולם לא הוא ולא שליחו היאך נעשה זה הוא שקר גמור והגם שכותב שזה תחת השגחתו והוא סומך על הראשון זה לא משנה.

ולמשל אם חולה בחולת הגוף וילך לרופא במישרד שיש שם כמה רופאים והוא סומך על רופא אחד ומטלם לו שהוא יעשה לו נתוח ואחר שנתנו לו סם שינה (אנאסטיזיא) שלח הרופא את משמשו או איזה רופא אחר לנתחו ודאי שהרופא הזה הוא גולן ורוצח ששינה את רצונו ודעתו של החולה אשר סמך עליו ויכול לתבעו לדין כי הוא לא רצה למסור נפשו לרופא זה השני

וב"ש מפקדון שאמרו אין רצוני שיהא פקדוני ביד אחר ואין זה צריך לפנים והל"נ הולה הנפש שצריך לרופא משגיח תמידי על המאכלים שלא יטמאו ולא יטמטמו את נשמתו ונפשו הטהורה והוא סומך על רב המכשיר הזה שאומר שהוא תחת השגחתו ועכשיו הולך הרב המכשיר הזה וסומך על רב מכשיר אחר אשר מעולם לא ה' סומך עליו זה הלוקח א"כ הרי מעל בו וגזל את ממונו וטמא את נפשו במה שהוא לא ה' מסכים מעולם לזה, ולכן פשוט לפענ"ד העצה לשעה אם א"א לעשות עצה ראשונה עכ"פ יתקנהו מהיום והלאה כחייב גמור לכתוב על כתב ההכשר וחתימת הרב המכשיר אם הוא משגיח בעצמו או שליחו מתחילה ועד סוף יכתוב תחת השגחתי ודי, אבל אם סומך על אחרים חייב גמור הוא לכתוב על הכתב וכשר וחתימתו שסמך על הכשר הרב המכשיר הנ"ל.

ב) שנית יש להעיר כי יש כמה דברים שסומך עצמו על חזקה ולא על משגיח תמידי וכגון שחושב שדבר זה די לו בלי משגיח תמידי אבל אז א"א לכתוב נעשה תחת השגחתי אלא שזה הוא בחזקת כשר נעשה תחת השגחתי בחזקת כשר או יותר טוב על נעשה תחת פיקוחי בוזקת כשר וכיוצא בזה לשון דלא לישתמע שיש שם משגיח תמידי.

ג) דבר שאין צריך הכשר לא יתנו עליו הכשר כלל ועיין ש"ך י"ד סי' רמ"ב קיצור בהנהגת ההוראת א"ה סק"ט כשם שאסור להתיר את האסור כך אסור לאסור את המותר אפילו בשל ע"כ ואפילו במקום שאין הפסד מפני שעל הרוב יש בו צד הקל במקום אחר מחמת שנאסר והוי חומרא דאתי לידי קולא ואע"פ שלפי הנראה לא יבא מזה צד קולא שאפשר שיתגלגל ויבא קולא עד אחר מאה דברים ע"כ ע"ש, והכי נמי אם לא יתנו עליו הכשר ידעו שכן הוא וידעו לבדוק אחריו אבל אם יתנו הכשר אפשר יבא קולא וראה האי חומץ שסונם חומץ לא צריך הכשר אינם בודקים אם הוא חומץ תבואה ולא חומץ יין סומכין בזה על הקאמפאני ואם כותבין חומץ יין אין קונין אותו אבל עכשיו שנתנו הכשר אין בודקין אם הוא מן תבואה או יין כי ס"ל דודאי כשר הוא אפילו הוא מין ונמצא חומריו הוא קולו.

ויש עוד להאריך אלא שאין הז"ג כעת והש"ת שמו יחוס עלינו וישלח לנו משלחו הולך תמים ויעבור רוח הטומאה מן הארץ והיינו קדשים לאלקינו

ידיך דושה"ט בלב ונפש
מנשה הקטן